

*Тези до питання 3 Порядку денного наради
антикорупційних уповноважених закладів,
установ та підприємств, що належать до
сфери управління МВС, 16.09.2025*

Про забезпечення закладами, установами та підприємствами, що належать до сфери управління МВС, умов для повідомлення про порушення антикорупційного законодавства. Деякі питання реалізації наказу МВС від 09.12.2021 № 921 «Про затвердження Положення про впровадження в Міністерстві внутрішніх справ України, Головному сервісному центрі МВС, закладах, установах і на підприємствах, що належать до сфери управління МВС, механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

Відповідно до частини четвертої статті 53¹ Закону України «Про запобігання корупції» юридичні особи публічного права та юридичні особи, зазначені в у частині другій статті 62, забезпечують викривачам умови для здійснення повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону шляхом:

1) впровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону;

2) надання працівникам та особам, які проходять у них службу або навчання чи виконують певну роботу, методичної допомоги та консультацій щодо здійснення повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону;

3) організації та забезпечення розгляду повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону;

4) обов'язкового забезпечення функціонування у випадках, передбачених цим Законом, внутрішніх та регулярних каналів для повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону.

У частині шостій статті 13¹ цього Закону на уповноважені підрозділи (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції покладені завдання та функції здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства, у тому числі розгляд повідомлень про порушення вимог цього Закону, у тому числі на підвідомчих МВС закладах, установах і підприємствах та забезпечення захисту працівників, які повідомили про порушення вимог цього Закону, від застосування негативних заходів впливу з боку керівника або роботодавця відповідно до законодавства щодо захисту викривачів.

Викривання є правом кожного працівника.

Викривач має права та гарантії захисту, передбачені статтями 53³–53⁸ цього Закону, зокрема:

- 1) подавати докази на підтвердження свого повідомлення;
- 2) отримувати підтвердження прийняття і реєстрації повідомлення;
- 3) на конфіденційність;
- 4) отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування інформації за фактом повідомленої ним інформації;
- 5) на звільнення від юридичної відповідальності за здійснення Повідомлення, поширення зазначеної у повідомленні інформації, незважаючи на можливе порушення таким повідомленням своїх трудових, цивільних чи інших обов'язків або зобов'язань;
- 6) на звільнення від цивільно-правової відповідальності за майнову та/або моральну шкоду, завдану внаслідок здійснення повідомлення, крім випадку здійснення завідомо неправдивого повідомлення.

Права викривача виникають з моменту здійснення повідомлення, яке містить фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення цього, які можуть бути перевірені.

Викривачу забезпечуються гарантії захисту його прав у порядку та на умовах, встановлених цим Законом.

Заборонено розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти, крім випадків, установлених законом.

Доступ до інформації про викривачів має лише керівник організації, уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції та визначені ним працівники, які задіяні в процесі прийняття та розгляду повідомлень в організації.

У разі витоку конфіденційної інформації про викривача уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції, керівник організації за заявою такої особи або за власною ініціативою повинен невідкладно вжити всіх заходів для уникнення настання негативних наслідків для викривача, пов'язаних з таким розголошенням.

Забороняється залякування, приниження чи переслідування викривачів, застосування до них інших негативних заходів впливу (відмови у прийнятті на роботу; звільнення чи примушення до звільнення; притягнення до дисциплінарної відповідальності; інших заходів, в тому числі формально правомірних рішень і дій, які носять вибіркового характеру, зокрема, не застосовуються до інших працівників у подібних ситуаціях та/або не застосовувалися до працівника у подібних ситуаціях раніше) або погрози у застосуванні таких заходів впливу.

Викривач не може бути звільнений чи примушений до звільнення, притягнутий до дисциплінарної відповідальності, підданий іншим негативним заходам впливу або загрози таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням.

Керівник організації, уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції в межах своїх повноважень забезпечують умови для захисту викривачів.

Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача.

Відповідно до наказу МВС від 09.12.2021 № 921 уповноважений структурний підрозділ (уповноважена особа) з питань запобігання та виявлення корупції, зокрема, закладу, установи та підприємства, що належить до сфери управління МВС здійснює заходи заохочення викривачів та формування культури повідомлення в МВС, Головному сервісному центрі МВС, установах МВС шляхом:

- 1) ефективної організації роботи внутрішніх каналів повідомлення;
- 2) якісного та своєчасного розгляду повідомлень, що надійшли внутрішніми каналами та регулярними каналами, у частині корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону працівниками;
- 3) постійної взаємодії з викривачем та інформування його про стан та результати розгляду повідомлення;
- 4) надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту викривачів;
- 5) розміщення на офіційному вебсайті, інформаційних стендах, у буклетах, пам'ятках МВС, Головного сервісного центру МВС, установ МВС інформації про внутрішні та регулярні канали для повідомлень.

Слід звернути увагу, що заклади, установи і підприємства, що належать до сфери управління МВС щороку проводять аналіз стану заохочення викривачів та культури повідомлення, що забезпечується уповноваженим підрозділом (особою). Про результати аналізу уповноважений підрозділ (особа) інформує, зокрема, закладу, установи і підприємства, що належить до сфери управління МВС до 31 січня року, наступного за звітним, за індикаторами, визначеними у розділі IV цього наказу.

Протягом 2025 року більшість суб'єктів системи МВС мають цілодобовий доступ до Єдиного порталу повідомлень викривачів. Проте продовжують функціонувати канали зв'язку для повідомлення інформації про можливі факти порушення антикорупційного законодавства (спеціальна телефонна лінія, кнопка «Повідомити про корупції» на власних вебсайтах, поштова електронна скринька).
